

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cap. XV. De Furibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Cap. XVI. De eod. Reo imponente fal. &c. 507

qua facillè vergit ad extremam, à se quisque, quoquo modo potest, avertat.

9. Num pro utrisque his certis adverte, & praximo extreme, vel graviter indigente, te extreme item indigentem non posse illud surripere, quod indigentiam sublevet, nec, te indigentem graviter ab graviter indigente. Ratio communis est, quia tunc sine controversia melior est conditio possidentis, atque adeo hic habet potius jus utendi rebus suis, ne pareat, vel ne cadat ex gravi ad extremam, quam quilibet alius.

Anposito, quod surripueris, obligeris in pari necessitate restituere, alia est questio, alibi, Deo dante, decidenda.

Certum est tertio, sicuti potest indigens in praedictis casibus pro se surripere, sic etiam alium pro ipso surripere in istis casibus posse, si is alius non habeat, unde possit de suo indigentem sublevare. Ratio est, quia tunc is surripit nomine indigentis, & ut eius instrumentum; sed si is habeat unde possit de suo, non vulgaris est difficultas. Verum quia non est admodum frequens, & nimis prolixas exposcit distinctiones, satis est eam videre apud Bonac. p. 2. de rest. in part. q. 8. p. 3. n. 8. f. 4. q. 2. de Elemos. dub. 1. 2. 3. Delugo de Just. tom. 1. d. 16. sect. 7. n. 173. &c. Nam quia sequuntur non faciunt ad praesens institutum.

Hæc est vera Tamburini Castrop. Less. Vafq. & aliorum doctrina, quam si Baronius, vel Janfenista despiciant, afferant meliorem, & acquiescam.

CAPUT XVI.

De Reo imponente sibi falsum crimen.

1. BARON. XV. Si Reum vita, & carceris taceat, poterit, illo auctore sibi falsum crimen imponere morte multandum.

Valde liberalis est Baronius, putans solum tedium vitæ, & carceris (qui certe modus loquendi videtur significare, molestiam non esse valde gravem) sufficere ex autoritate Tamburini. Videamus ergo quid hic signate requirat strictius, lib. 9. in Decal. c. 3. § 6. n. 4.

2. TAMB. Sunt tamen diligenter duo distinguenda. Potest enim se quis infamare, vel propalando peccatum suum verum, vel impingendo sibi peccatum falsum. Hoc difficultius est, illud tanè facilis.

3. Dico enim primo, ad evitanda tormenta gravia, imò & levia, posse quemlibet occultum suum, quod commisit crimen, manifeste proferre, etiam si sit tibi morti imminens sequutura. Ita Less. Salon. Clariss. Reg. aliique apud Bonac. d. 2. de rest. q. 4. p. 10. n. 7. quibus adde Toler. aliosque cit. à Delugo l. c. num. 174. contra Molin. aliosque ibid. cit. Ratio est, quia quilibet potest cum laude mori propter scelus à se paratum morte dignum, & ex alia parte obligatio conservande fame non est tam rigorosa, ut ex dictis patet.

4. Dico secundo, ad tormenta, damnaque gravia vitanda, posse quemlibet sibi falsum crimen imponere, etiam si mors sit sibi secutura: at non ad vitanda levia. Ita Baribol. à Fausto, in spec. Confess. d. 21. q. 6. n. 5. & 6. licet immemor sui dicti, non posse sine mortali dicat ibid. d. 1. q. 2. 4. n. 14. Ratio prioris parvis est, quia nemo tenetur cum tanto incommodo vitam sibi conservare, ut alibi dictum est. Ratio posterioris est, quia quilibet tenetur vitam custodire, quando non sine magna difficultate potest, at nunc potest tormenta levia sustinere: ideo enim levia sunt, quia sustineri à se possunt, secus essent gravia. In priore dicto semper supponimus abesse perjurium, cui infamator sui providere non diffuciliter poterit per equivocationem; itemque abesse damnum tertii: quod si forte occurreret, ut si idem infamaret familiam, &c. providere etiam illi damno poterit, se statim retractando, ac publice fatendo; si tormentorum vi sibi crimen composuisse. Verum debet esse spes, ejusmodi retractationem profuturam, qua regulariter non adest:

PARS III.

nunquam enim illi retractanti creditur à Iudicibus? Hæc noster Author.

5. Notanda sunt illa verba ut imponente sibi falsum ab sit perjurium) cui tamen adhibet remedium ductum ab equivocatione; hanc enim adhiberi posse cum causa, supponit ex multis Doctoribus, &c. Et item illa (ut sit sine damno Tertii) &c. quavis hic adhibeat etiam remedium ex retractatione, concludit tunc retractationi regulariter scilicet non haberi. Cum igitur, ut vides, Lector, tot cautiones Tamburinus adhibeat, potes non succedere Baronio qui duobus verbis tam diminutè ejus doctrinam evulgat? quique quod nimis sæpè conquestus sum) supponere videtur esse hanc solius Tamburini? Audiamus Joan. Sanchez alio citantem.

6. JOAN. SANCHE. Hinc ad vitanda gravia (ait disp. 47. num. 16. tormenta excusabitur quicquam etiam à veniali labe, falsum sibi imponendo, licet ob illius confessionem esset morte plectendus, quia vita non est digna tanto dolore, & mendacium excusatur equivocatione in mente recta, scilicet crimen commississe non re, sed solum ut faveatur Iudici ad evitanda tormenta. Hanc docet Lessius, licet solum à mortali excuset; at par ratio currit ad excusandum etiam à veniali, & non esse mortale docet Navar. Angelus dicens id licitè fieri, & quo excuset etiam à veniali, Sylvest. Toler. Sotus, Vega, Sa, Coriolanus, Avon. Requius, & est multorum Recentiorum. Faveat enim hæc opinio multis miseris, qui alioqui non solum corpore, sed etiam anima perirent, confitendo crimina falsa metu tormentorum, &c. Et paulò post. Quod etiam verum iudico, licet falsum sibi impositionem iuret, &c.

CAPUT XVII.

De eodem Reo imponente falsum crimen testi iniquo.

1. BARON. XVI. Potest Reus falsum crimen imponere in testimonio iniquo, idque citra omnem iniustitiam, imò citra culpam mortalem, & fortè venialem.

Quod Tamburinus eam Bañez, Ledesma, Joan. Delugo, Dicastillo docet, id non esse peccatum contra iustitiam, verum est, at quod sit sine culpa, hoc profecto est nimis audacter, & falso dictum. Ecce Tamburini germanam doctrinam.

2. TAMB. Hæc passim in ore sunt omnium (ait lib. 9. in Decal. c. 2. § 2. à n. 4) Illud singulare est, & difficile, an si alio modo te ab injusto teste tueri nequeas, licitè falsa crimina possis illi obficere, quanta sufficiant ad tuam iustam defensionem? Dux afferro, unum mihi satis probabile, alterum satis incertum.

Probabile mihi est, te, si id facias, non peccare contra iustitiam, unde nec obligari ad restitutionem. Ita Bañez, Ledesma, Joan. de la Cruz allati à Delugo tom. 2. de Just. d. 40. sect. 1. num. 26. Dicastillo latè contra quemdam innominatum l. 2. de Just. tr. 2. d. 1. 2. p. 4. dub. 2. n. 4. & apud Dianam p. 9. tr. 8. col. 43. Ratio est, quia sicuti, ad defendendam tuam vitam contra invadentem, mendaciis, & fraagemate curares, ut ille v. g. in foveam caderet, mendax quidem esses, sed non injustus, cum (quoad iustitiam) habeas jus te defendendi omnibus viis. Ita in casu nostro, &c. Ratio à priori est, quia defensio vitæ contra injustè aggredientem auferit à quacunque tua alicuius ad defensionem necessaria, omnem rationem iniustitiae.

Incertum mihi est, an id possit fieri licitè sine ulla culpa? & quidem Delugo ibid. sect. 2. n. 2. sic habet. Certum est, non licere, quia ad minus erit mendacium, quod nunquam licet (post quatuor interjectas lineas.) Hoc falsum, ait, crimen testis erit probandum per testes alios, qui cum debeant jurare, committent peccatum mortale & per consequens

V u 2